

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α')

& ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ:

29/05/2014

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

Νεοελληνική Γλώσσα

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1.

Ο συγγραφέας πραγματεύεται το θέμα της όξυνσης του φαινομένου της νεανικής παραβατικότητας, εστιάζοντας στην αναγκαιότητα αντιμετώπισής της και στα αίτια που την προκαλούν. Αναλυτικότερα τονίζεται ότι ανεπάρκεια φορέων αγωγής στην επιτέλεση του ηθικοπλαστικού τους έργου αποτελεί παράγοντα ενίσχυσης παραβατικών συμπεριφορών που τεκμηριωμένα επιβεβαιώνονται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Εγείρεται, μάλιστα, προβληματισμός για τη στάση που οφείλει η ενήλικη κοινότητα, μέσω των φορέων της να υιοθετήσει. Αρμόδιοι επιστήμονες καλούνται να ερμηνεύσουν το φαινόμενο βάσει των παραγόντων που το προξενούν, ενώ Γάλλοι ερευνητές βασίζουν την επίλυσή του στην επαναλειτουργία των θεσμών, αποδίδοντας ευρύτερη κοινωνικό-οικονομική διάσταση στα αίτιά του.

(94 λέξεις)

B1.

Η μαζική βιομηχανία ψυχαγωγίας οφείλει να σταματήσει την προβολή βίας. Είναι αλήθεια ότι, από ηλεκτρονικά παιχνίδια έως τηλεσειρές και εμπορικές ταινίες, εκθειάζονται ο πόλεμος, η μαζική εξολόθρευση, η «εκκαθάριση λογαριασμών» διά των όπλων. Η κάθαρση διενεργείται μέσω της επικράτησης του ισχυρότερου επί του αδυνάτου και συλλήβδην, προτάσσεται το κακό υποσκελίζοντας τις ευγενείς αξίες του πολιτισμού. Έτσι, όμως οι ευάλωτοι νεαροί χρήστες εξοικειώνονται με τη βία και την υιοθετούν ως στάση ζωής και ως μέσο επίλυσης των διαφορών τους.

B2. α.

Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο του αιτίου-αποτελέσματος. Στη θεματική πρόταση της παραγράφου υπάρχει το αποτέλεσμα («... αύξηση της εγκληματικότητας, ιδίως των νέων») και στις βασικές λεπτομέρειες της παραγράφου αναφέρονται οι αιτίες που προκαλούν την εγκληματικότητα (έλλειψη υγιούς οικογενειακού περιβάλλοντος ... και την τηλεόραση).

B2. β.

- Θεματική πρόταση: «Ένα σημαντικό πρόβλημα... ιδίως των νέων»
- Λεπτομέρειες –Σχόλια: «Σε σημαντικό βαθμό ... και την τηλεόραση»
- Κατακλείδα: Δεν έχει

B3. α.

Αντώνυμα:

- Σημαντικό → ασήμαντο
- Απουσία → παρουσία
- Ενήλικη → ανήλικη
- Σταματήσει → ξεκινήσει
- Ανασφάλεια → ασφάλεια

B3. β.

Συνώνυμα:

- Πίστη → πεποίθηση, προσήλωση, εμπιστοσύνη
- Στόχους → κίνητρα, σκοπούς
- Αναφέρεται → επισημαίνεται
- Μερίδιο → ποσοστό, κομμάτι, μέρος
- Ερμηνεύσουν → εξηγήσουν

B4. α.

- «Πρέπει να αναρωτηθούμε ... εμείς τα άτομα;» → αυτούσια παράθεση αποσπάσματος άρθρου από το περιοδικό Time.
- «Να πουλάει βία» → μεταφορική χρήση της γλώσσας.

B4. β.

- «... η βιομηχανία της ψυχαγωγίας...»
- « ..υγιείς στόχους...»

Γ1. Παραγωγή λόγου:

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο

Τίτλος: Βία (και) στα σχολεία!

Αφόρμηση από επίκαιρο γεγονός: Αποτελέσματα ερευνών αναφορικά με τη συμπεριφορά των εφήβων που καταδεικνύουν ανησυχητική έξαρση κρουσμάτων βίας με θύματα και θύτες εφήβους και στους σχολικούς χώρους.

Α ζητούμενο: Μορφές ενδοσχολικής βίας:

- (1) Βανδαλισμοί: γενικά αφορά μορφή βίας που στρέφεται εναντίον αντικειμένων ή και μνημείων συγκεκριμένα στο σχολείο. Εκφράζεται ως φθορές –καταστροφές σχολικής –υλικοτεχνικής υποδομής όπως πίνακες, θρανία, σχολικοί χάρτες, τοίχοι, εργαστήρια, γυμναστήρια, βιβλιοθήκες.
- (2) Σχολικός εκφοβισμός: (Bullying) Είναι μορφή βίας που ως θύματα και θύτες έχει μαθητές-εφήβους. Εκφράζεται με τις ακόλουθες μορφές:
 - Σωματική: άσκηση σωματικής βίας με αποτέλεσμα τον τραυματισμό , κάποτε και σοβαρό, του θύματος.
 - Λεκτική: συστηματική χρησιμοποίηση υποτιμητικών, ειρωνικών και υβριστικών εκφράσεων, φραστικών επιθέσεων, προσβολών και απειλών, αγενών σχολίων και ειρωνείας εναντίον συμμαθητών ή της οικογένειάς του.
 - Εκφοβισμός: με σκοπό την παράδοση από την πλευρά του θύματος χρημάτων ή προσωπικών αντικειμένων
 - Περιθωριοποίηση και απομόνωση :το θύμα υφίσταται αποκλεισμό από τους συμμαθητές του. Κάποτε η προσπάθεια αυτή είναι συστηματική και πραγματοποιείται με διάφορους τρόπους όπως: η διάδοση κακόβουλων φημών και ψευδών.
 - Ηλεκτρονικός εκφοβισμός : αποστολή απειλητικού ή υβριστικού υλικού μέσω της κινητής τηλεφωνίας, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και άλλων μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Μηνύματα τέτοια στέλνονται και προς το θύμα και προς τους συμμαθητές του. Στην ίδια κατηγορία σχολικού εκφοβισμού εντάσσεται και η υποκλοπή προσωπικών δεδομένων του θύματος (αριθμός τηλεφώνου, φωτογραφικό υλικό, βίντεο, διεύθυνση κατοικίας κ. α) , η παραποίηση ορισμένων από αυτά με σκοπό τον ηθικό διασυρμό του.
 - Ρατσιστική βία : διάδοση υποτιμητικών και περιφρονητικών σχολίων εξαιτίας της διαφορετικότητας του θύματος (καταγωγή, κοινωνική τάξη, οικονομική κατάσταση, στοιχεία εξωτερικής εμφάνισης ή ψυχισμού)
 - Σεξιστική βία : ταπεινωτικά σχόλια που βασίζονται στο φύλο του θύματος (συνηθέστερα στρέφονται εναντίον κοριτσιών) ή στο σεξουαλικό του προσανατολισμό.

B Ζητούμενο: Τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου:

(1) Ευθύνη του σχολείου

- Μετάδοση ηθικών και κοινωνικών αξιών που θα στοχεύουν στο σεβασμό και την αποδοχή του συμμαθητή και του διδάσκοντα
- Οργάνωση εκδηλώσεων, αθλητικών και καλλιτεχνικών που θα στοχεύουν στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και θα δίνουν διέξοδο στην επιθετικότητα , στις ανησυχίες και στους προβληματισμούς των εφήβων
- Κινητοποίηση διευθυντή - εκπαιδευτικών: θέσπιση και τήρηση κανόνων συμπεριφοράς, αυστηρότερη επιτήρηση των χώρων του σχολείου και διακριτική παρακολούθηση της συμπεριφοράς των μαθητών , ώστε να είναι δυνατή η πρόληψη και η έγκαιρη αντιμετώπιση φαινομένων βίας, ενθάρρυνση στο θύμα να αποκαλύψει την περιπέτειά του , ψυχολογική και συναισθηματική στήριξη αυτού
- Κινητοποίηση των συμμαθητών :με τη στάση τους οφείλουν να απομονώνουν και να καταδικάζουν πρακτικές βίας όποτε αυτές εκδηλώνονται και να παρέχουν προστασία στο θύμα αυτών
- Ένταξη Κοινωνικών λειτουργών και Ψυχολόγων στα σχολεία ώστε να διακρίνονται έγκαιρα και να αντιμετωπίζονται οι τυχόν επιθετικές συμπεριφορές που οφείλονται σε ψυχογενείς – κοινωνικούς παράγοντες. Διασύνδεση σχολείου με εξωτερικές υπηρεσίες (Ιατροπαιδαγωγικά κέντρα, Δικαστήρια ανηλίκων) σε περίπτωση που εντοπιστούν συμπεριφορές εκφοβισμού

(2) Ευθύνη της οικογένειας

- Επιμελημένη αγωγή με τη μετάδοση ηθικών και κοινωνικών αξιών στο παιδί
- Αποφυγή εκδηλώσεων ενδοοικογενειακής βίας τις οποίες τα παιδιά θα ήταν δυνατόν να μιμηθούν
- Συνεχής επικοινωνία με το σχολείο , ώστε να ενημερώνεται για την διαγωγή του εφήβου

(3) Ευθύνη της Πολιτείας

- Βελτίωση του εφαρμοζόμενου εκπαιδευτικού συστήματος
- Αναζήτηση συνδρομής από τον επιστημονικό κόσμο
- Αρτιότερη οργάνωση δομών ψυχικής υγείας

(4) Ευθύνη του επιστημονικού κόσμου

- Κινητοποίηση επιστημόνων που συνδέονται με ζητήματα εφήβων όπως: παιδοψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, προπονητές, παιδαγωγοί

(5) Ευθύνη των ΜΜΕ

- Προβολή υγιών προτύπων
- Αναβάθμιση τηλεοπτικών προγραμμάτων
- Μετάδοση μηνυμάτων κοινωνικού περιεχομένου με στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για φαινόμενα ενδοσχολικής βίας

Επίλογος:

Οι εκδηλώσεις και οι επιπτώσεις του φαινομένου είναι πολύ σοβαρές και καθιστούν αναγκαία την άμεση κινητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Μια ουσιαστική επικοινωνία και συνεργασία ανάμεσα σε γονείς, εκπαιδευτικούς, παιδιά και ειδικούς θα φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα.